

2024-06-18 Nr. NV-1651

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-290(3) TAIS-23-11227(5)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR TARNYBOS PASLAPČIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1443 2, 7, 12, 16, 17, 18, 20 IR 43 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 21 ¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Krašto apsaugos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-04-16	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme (toliau – Įstatymas) šiuo metu:

- nenumatyta galimybė suteikti paslapčių subjekto statusą valstybės ar savivaldybių institucijų valdomoms akcinėms ar uždarosioms akcinėms bendrovėms, todėl paslapčių subjekto statusas negali būti suteiktas į tokias bendroves pertvarkytoms valstybės įmonėms;
- nenumatyta galimybė palikti galioti tarnybą aktyviajame kariuomenės personalo rezerve atliekantiems kariams suteiktą teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, ar turėtą leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.
- nereglamentuojama, kas nustato kriptografinių metodų ir (ar) produktų tvirtinimo tvarką;
- nustatytos nepakankamos paslapčių subjektų darbuotojų, kuriems yra išduotas leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija arba suteikta teisė dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, apsaugos nuo priešiškos jų atžvilgiu užsienio valstybių tarnybų veiklos, galimų grėsmių jų disponuojamos įslaptintos informacijos saugumui priemonės.

Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos paslapčių apsaugos koordinavimo komisijos (toliau – Komisija) pateiktus pasiūlymus tobulinti galiojantį teisinį reguliavimą, susijusį su susipažinimo ir darbu su įslaptinta informacija, taip pat jos apsaugos reikalavimais (tikslinti paslapčių subjekto apibrėžimą, keisti paslapčių subjekto ar tiekėjo darbuotojo sąvoką, nustatyti draudimą asmenims, turintiems leidimą ar teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, vykti į kai kurias trečiąsias valstybes).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Įstatymo projektu siūloma:

1. Numatyti, kad paslapčių subjekto statusas galėtų būti suteiktas akcinei bendrovei arba uždarajai akcinei bendrovei (pritarus Paslapčių apsaugos koordinavimo komisijai). Papildžius sąvoką paslapčių subjekto statusas galės būti suteiktas buvusioms valstybės įmonėms.
2. Nustatyti, kad paslapčių subjekto darbuotoju būtų laikomas ir paslapčių subjekto statusą turinčios akcinės bendrovės arba uždarnosios akcinės bendrovės kolegialaus priežiūros organo, kolegialaus valdymo organo ar jų sudaromo komiteto narys, kas sudarys teisinį pagrindą stebėtojų tarybos, valdybos ar jų sudaromo komiteto nariams suteikti teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, ar išduoti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija (valdybos ar jų sudaromo komiteto nariai, vadovaujantis principu „Būtina žinoti“, turės galimybę susipažinti su visa jų funkcijoms atlikti reikalinga informacija).
3. Papildyti nuostatomis, kad valstybės paslaptį gali sudaryti ne tik detalūs duomenys apie valstybės gynybai naudojamą oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemą, bet ir analogiškai jūrų erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos duomenys.
4. Sureguliuoti tarnybą aktyviajame rezerve atliekančių karių darbo ar susipažinimo su įslaptinta informacija sąlygas:
 - 4.1. Į atsargą išleidžiamiesiems ir į aktyvųjį rezervą paskirtiems tikrosios karo tarnybos kariams palikti galioti suteiktą teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, ar turėtą leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija. Teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, arba leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija tokie kariai turėtų iki atleidimo iš tarnybos aktyviajame rezerve dienos.
 - 4.2. Nustatyti naują klausimyną, kurį turėtų užpildyti į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių šaukiami tarnybą aktyviajame rezerve atliekantys kariai, bei įpareigoti Antrąjį operatyvinių tarnybų departamentą prie Krašto

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

apsaugos ministerijos tokius karius patikrinti. Ši procedūra siūloma atsižvelgiant į tai, kad į atsargą išleistas tikrosios karo tarnybos karys gyvena civilinį gyvenimą, jo su krašto apsaugos sistema (kol pašaukiamas į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių) nesiejama tarnybos santykiai, jis nėra periodiškai instruktuojamas bei nevykdo kitų tarnybos krašto apsaugos sistemoje metu taikomų saugumo procedūrų ir yra ribotos galimybės užtikrinti tokio asmens patikimumą. Siekiant suvaldyti šią riziką, yra siūloma speciali patikrinimo procedūra.

4.3. Tikrinti ne visus į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių šaukiamus tarnybą aktyviajame rezerve atliekančius karius, o tik tuos, kuriems pratybų, mokymų ar tarnybos užduočių vykdymo metu reikėtų dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Konfidencialiai“ ar aukštesne.

4.4. Siekiant nesukurti pareigos aktyviajame rezerve esančius karius tikrinti pernelyg dažnai, siūloma numatyti išimtį, kad karys netikrinamas, jei nuo jo paskyrimo į aktyvųjį rezervą dienos ar prieš tai buvusio tarnybą aktyviajame rezerve atliekančio kario tikrinimo dienos nepraėjo 12 mėnesių.

5. Nustatyti draudimą paslapčių subjekto darbuotojui (įskaitant paslapčių subjekto vadovą), kuriam yra išduotas leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija arba suteikta teisė dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, vyksti į užsienio valstybes ar teritorijas, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė (siekiant apsaugoti paslapčių subjektų darbuotojus nuo priešiškos jų atžvilgiu užsienio valstybių tarnybų veiklos, galimų grėsmių jų disponuojamos įslaptintos informacijos saugumui ir kartu užtikrinti šalies nacionalinio saugumo interesus). Taip pat reglamentuoti atsakomybę už nustatyto draudimo nesilaikymą – paslapčių subjekto darbuotojui (įskaitant paslapčių subjekto vadovą), pažeidusiam draudimą, būtų panaikinama teisė dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, arba leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija. Draudimas vyksti į nustatytas užsienio valstybes ar teritorijas nebūtų absoliutus – išimtiniais Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka paslapčių subjekto darbuotojo (įskaitant paslapčių subjekto vadovą) vykimas būtų galimas turint leidimą arba deklaravus informaciją apie išvykimą.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įgyvendinimo mechanizmas iš esmės nesikeis. Įslaptintos informacijos apsaugos veiksmų įgyvendinimą ir užsienio valstybių, Europos Sąjungos ar tarptautinių organizacijų Lietuvos Respublikai perduotos įslaptintos informacijos ar įslaptintos informacijos, parengtos užsienio valstybių, Europos Sąjungos ar tarptautinių organizacijų ir Lietuvos Respublikos institucijų bendrais veiksmais, apsaugos veiksmų įgyvendinimą institucijose koordinuos Paslapčių apsaugos koordinavimo komisija.

STEBĖSENA

Paslapčių apsaugos koordinavimo komisija, vykdydama jai pavestas funkcijas, teikia siūlymus dėl galiojančios įslaptintos informacijos apsaugos teisinio reglamentavimo sistemos tobulinimo, išvadas dėl Vyriausybei teikiamų teisės aktų projektų, susijusių su įslaptintos informacijos apsauga.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Įstatymo projektas derintas su valstybės institucijomis, valstybės įmonėmis ir valstybės valdomomis akcinėmis bendrovėmis.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Įstatymo projektas suderintas su Energetikos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, akcinė bendrovė „Oro navigacija“, akcinė bendrovė Lietuvos oro uostais, akcinė bendrovė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, valstybės įmone Registrų centru, valstybės įmone Ignalinos atominė elektrinė. Įstatymo projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Susisiekimo ministerijos ir Valstybės saugumo departamento pastabas.

Neatsižvelgta į Paslapčių koordinavimo komisijos pateiktas rekomendacijas - įvertinti poreikį leisti privataus kapitalo investicijas į valstybės valdomas bendroves ir atitinkamai tikslinti paslapčių subjektų apibrėžimą ir svarstyti galimybę projekte nepalikti atvejų, kai asmenys, turintys leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija arba teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“, galėtų išvykti ne tarnybos tikslais į draudžiamas vyksti užsienio valstybes ar teritorijas tik deklaravę informaciją apie išvykimą, tačiau negavę leidimo išvykti.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Pažymėtina, kad draudimas vyksti į užsienio valstybes ar teritorijas, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybė, apimtų apie 56 tūkst. paslapčių subjektų darbuotojų (įskaitant paslapčių subjekto vadovą), turinčių leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija ar teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma „Riboto naudojimo“.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024 m. balandžio 4 d. išvadoje Nr. NV-753 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

PAŽYMA PARENGĖ	Dalius Labanauskas
	Planavimo biuras , patarėjas